

Examenul de bacalaureat național 2015
Proba E. c)
Istorie

Varianta 5

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Deja aducerea [...] unui principe străin, în fruntea țării, ca și adoptarea Constituției de la 1866 fără asentimentul Porții și fără menționarea suzeranității otomane erau dovezi de independență. Lor li se adăugau adoptarea unui sistem monetar în 1867 și folosirea unei monede naționale (leul), [...] memoriul din 1870 adresat Puterilor Garante prin care se cerea pentru România statutul Belgiei [...], Convenția comercială cu Austro-Ungaria din 1875 [...]. Suzeranitatea față de Poartă nu mai îmbrăca decât un aspect juridic formal. [...] Situația nu putea dura. Momentul favorabil pentru rezolvarea ei a apărut odată cu redeschiderea problemei orientale [...]. La 4/16 aprilie 1877, Kogălniceanu semnează o Convenție cu Rusia, prin care armatele acesteia sunt lăsate să treacă pe teritoriul României [...], în condițiile respectării integrității țării. Pentru România, alegerea acestei soluții n-a fost fără riscuri, pentru că se renunța astfel la garanția celor șapte Mari Puteri europene [...]. Rămânea doar garanția Rusiei. [...] În fapt, Rusia nu ține seama de Convenția semnată [...]. Trupele rusești trec Prutul înainte de aprobarea de către Parlament a Convenției și adresează o proclamație directă «locuitorilor României», fără nicio mențiune a suveranului, a guvernului, a Convenției abia semnate.”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

B. „O primă problemă de rezolvat era securitatea noului stat independent. Acum, când garanția colectivă a celor șapte puteri dispăruse, România trebuia să caute o umbrelă protectoare, deoarece mijloacele ei militare nu-i puteau, singure, asigura nici suveranitatea, nici integritatea. Rusia se dovedise - și ca aliat - un vecin primejdios. [...] Germania apărea ca marea putere în măsură să constituie un scut pentru România în fața expansionismului rus. Apariția în 1871 a Imperiului german, sub egida Prusiei, rupsesse echilibrul de putere în Europa. Prusia [...] înfăptuise unitatea Germaniei «prin foc și sabie», dar Bismarck trăia cu coșmarul coalițiilor care ar fi încercuit și nimicit opera sa. Rusia trebuia, din această perspectivă, câștigată sau neutralizată. Există, așadar, o coincidență parțială de interese între România și [...] [Germania].

Întrucât din 1879, Bismarck făcuse din alianța cu Austro-Ungaria piatra unghiulară a politicii sale, el a avertizat Bucureștii că alianța cu Germania o reclamă automat pe cea cu dubla monarhie. Alianța României cu Puterile Centrale (18/30 octombrie 1883) apărea ca o alianță «împotriva firii»: Austro-Ungaria stăpânea teritorii locuite de români (Transilvania, Banatul, Bucovina) [...]. Între securitatea națională și solidaritatea națională, s-a acordat prioritate celei dintâi.”

(F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți alianța la care aderă România în 1883, precizată în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la domeniul economic. **2 puncte**
3. Menționați cele două Mari Puteri la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că obiectivul României este obținerea independenței. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două acțiuni întreprinse în plan intern pentru consolidarea statului român modern, anterioare evenimentelor la care se referă sursa **A**. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a proiectelor politice referitoare la statul român modern, elaborate în prima jumătate a secolului al XIX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„La 10 februarie 1938, guvernul lui Octavian Goga [...] este înlocuit. Noul guvern, prezidat de patriarhul Miron Cristea, nu mai era expresia vreunei majorități parlamentare sau a unei formațiuni politice. Era expresia voinței regale. Nici noua Constituție, din 20 februarie 1938 [...] nu mai era expresia unui acord colectiv de voință a diverșilor factori constituționali. Și ea exprima tot voința suveranului. Prin introducerea principiului supremației monarhului, puterea legislativă era exercitată de rege prin intermediul Parlamentului bicameral, limitat exclusiv la legiferare și având un caracter corporativ. Puterea executivă este exercitată tot de rege, prin guvern, numit și revocat de rege, fără răspundere politică față de Parlament. Libertățile și drepturile democratice sunt reduse considerabil. [...] Regimul parlamentar este înlocuit cu unul autoritar. Noua Constituție pune capăt separării puterilor în stat, introducea pedeapsa cu moartea, delictul public. [...] Regimul autoritar, instituit de Carol al II-lea, în 1938, nu se sprijină pe un program, ci pe o camarilă [...]. Această camarilă [...] nu va întârzia să pună regimul într-o stare de criză. Carol al II-lea guvernează sprijinindu-se pe armată și poliție. [...]

Războiul mondial, cel de-al doilea, se apropie și România, atât de bogată în alianțe, începe să le piardă treptat pe toate. [...] În martie 1939, România semnează un tratat comercial cu Germania prin care statul german devenea primul furnizor al României și cel dintâi client al mărfurilor acesteia. Economia țării (în special petrolul) ajunge treptat subordonată intereselor germane. Anglia și Franța reacționează, încheie grabnic acorduri comerciale cu România (limitate ca valoare) și garantează independența României (23 aprilie 1939), nu și integritatea teritorială [...].”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un stat care a garantat independența României, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați regele României și conflictul politico-militar, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la tratatul dintre România și Germania. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la Constituție, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia în România postbelică se utilizează practici politice democratice. (Se punctează **prezentarea** unui fapt istoric relevant și **utilizarea conectorilor** care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre politica promovată de spațiul românesc în relațiile internaționale din Evul Mediu și de la începuturile modernității, având în vedere:

- menționarea a două cauze ale participării reprezentanților spațiului românesc la conflictele militare din secolul al XIV-lea;
- precizarea unei instituții centrale din spațiul românesc și menționarea a două acțiuni militare la care participă reprezentantul acesteia în secolul al XV-lea;
- prezentarea unui fapt istoric referitor la diplomația promovată de spațiul românesc în relațiile internaționale din secolul al XV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la implicarea spațiului românesc în relațiile internaționale de la sfârșitul Evului Mediu și începuturile modernității și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, **elaborarea argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.